

Datum van inontvangstneming : 18/05/2018

Zaak C-176/18

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

7 maart 2018

Verwijzende rechter:

Tribunal Supremo (hoogste rechterlijke instantie, Spanje)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

6 maart 2018

Verzoekende partij:

Club de Variedades Vegetales Protegidas

Verwerende partij:

[REDACTED]

CASSATIEBEROEP EN PROCEDURELE INBREUK nr.: 1231/2015

[OMISSIS]

TRIBUNAL SUPREMO

Sala de lo Civil (kamer voor civiele zaken)

BESCHIKKING

[OMISSIS]

Madrid, 6 maart 2018

[OMISSIS] FEITEN

TEN EERSTE.- *Rechtsgeding dat aanleiding geeft tot het verzoek om een prejudiciële beslissing*

1. Nadorcott Protection S.A.R.L. is houder van een plantenras, Nadorcott genoemd. Carpa Dorada, S.A., exclusief licentiehoudster van de rechten op

[Or. 2] dit plantenras, heeft verzoekster, Club de Variedades Vegetales Protegidas, opdracht gegeven om rechtsvorderingen in te stellen tegen verweerder, [REDACTED] wegens schending van deze rechten.

Nadorcott Protection S.A.R.L. diende op 22 augustus 1995 een aanvraag in bij het Communautair Bureau voor Plantenrassen tot verlening van het communautaire kwekersrecht voor dit plantenras. De aanvraag is op 22 februari 1996 bekendgemaakt in het mededelingenblad van het Bureau.

Het Communautair Bureau verleende het kwekersrecht op 4 oktober 2004 en maakte deze verlening bekend in het mededelingenblad van 15 december 2004. De Federación de Cooperativas Agrícolas Valencianas stelde beroep in tegen deze beslissing. Het beroep werd op 11 februari 2005 aangekondigd en op 14 april 2005 ingesteld. Dit beroep schorste de verlening van het communautaire kwekersrecht voor dit ras tot het op 8 november 2005 door de kamer van beroep van het Bureau werd verworpen. Deze beslissing werd op 15 februari 2006 bekendgemaakt in het mededelingenblad.

Zij werd aangevochten bij het Gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen, maar dit beroep schorste de rechten die voortvloeiden uit de verlening van het kwekersrecht voor het plantenras niet. Het Gerecht heeft het beroep verworpen bij arrest van 31 januari 2008, dat op 8 maart 2008 werd gepubliceerd.

[REDACTED] is eigenaar van twee percelen, nummers 297 en 351, in de gemeente Villamarxant. Op perceel 297 waren 998 bomen geplant van het Nadorcott-ras en op perceel 351 506 bomen van dat ras. De planten van perceel 297 waren in de lente van 2006 geplant, en die van perceel 351 in de lente van 2005. Op perceel 297 werden sindsdien 88 planten vervangen en op perceel 351 12 planten.

[REDACTED] heeft deze planten gekocht in een kwekerij die deze verkoopt in een voor het publiek toegankelijke vestiging, die eigendom is van Eurovivers Sat 117 CV.

2. Club de Variedades Vegetales Protegidas heeft een rechtsvordering ingesteld tegen [REDACTED] aangezien laatstgenoemde de rechten [Or. 3] op het Nadorcott-plantenras, waarover de houder en de licentiehouders ervan beschikken, heeft geschonden[OMISSIS] op grond dat hij dit ras heeft geplant, geënt of commercieel heeft geëxploiteerd. In dit verband heeft zij op de voorlopige bescherming gebaseerde rechtsvorderingen ingesteld met betrekking tot inbreukmakende handelingen die vóór de verlening van het kwekersrecht (15 februari 2006) zijn gesteld en op inbreuken gebaseerde rechtsvorderingen met betrekking tot latere handelingen. Verzoekster vorderde de vaststelling van de inbreuk en ook de beëindiging van deze handelingen, waaronder het in de handel brengen van de vruchten die waren verkregen door de aanplanting van dit ras. Verder vorderde zij schadevergoeding voor de inbreukmakende handelingen die

in het tijdvak van de voorlopige bescherming waren gesteld en voor de latere handelingen, en veroordeling tot de publicatie van de uitspraak.

TEN TWEEDE.- *Beslechting van het geding in eerste en in tweede aanleg*

1. De juzgado de primera instancia (rechter in eerste aanleg) heeft de vordering afgewezen op grond van verjaring. Krachtens artikel 96 van verordening (EG) nr. 2100/94 verjaren vorderingen op grond van de artikelen 94 en 95 drie jaar na het tijdstip waarop het communautaire kwekersrecht uiteindelijk is verleend en de houder kennis heeft gekregen van de handeling en van de identiteit van de overtreder [...]. En in dit geval oordeelde de rechter dat niet was bewezen „dat de ‚verkrijger‘ geen redelijke mogelijkheid heeft gehad om zijn recht uit te oefenen in de fase van de vermenigvuldiging (in de kwekerij waar verweerder de planten kocht) en dat die reproductie zonder zijn toestemming heeft plaatsgevonden, aangezien hij de vordering enkel in die gevallen kon instellen ten aanzien van de oogstproducten”.

2. In hoger beroep verklaarde de Audiencia (rechter in tweede aanleg) dat de vordering niet verjaard was. Wat betreft de grond van de zaak wees de Audiencia de vordering af op grond dat verzoekster niet over een vorderingsrecht beschikt tegen verweerder ([REDACTED] die de planten – vóór 2005 – had gekocht van de kwekerij, die in de zin van artikel 85 van de Código de Comercio (Spaans wetboek van koophandel) een voor het publiek toegankelijke vestiging is.

De Audiencia oordeelde dat verweerder op grond van artikel 85 van het wetboek van koophandel beschermd was door [Or. 4] de onmogelijkheid om de aangekochte planten terug te eisen – die de uitoefening van op inbreuken gebaseerde vorderingen verhindert –, aangezien hij de planten had gekocht in een voor het publiek toegankelijke vestiging, een kwekerij, voordat het kwekersrecht voor het plantenras was verleend en onder de rechtsschijn van een rechtmatige verwerving.

TEN DERDE.- *Prejudiciële vraag*

1. Gelet op het arrest in hoger beroep stelt Club de Variedades Vegetales Protegidas cassatieberoep in bij de Tribunal Supremo (hoogste rechterlijke instantie, Spanje).

Nadat de hogere voorziening ontvankelijk was verklaard, werd bepaald dat de zaak op 16 november 2017 ten gronde zou worden behandeld. Tijdens deze behandeling werd beslist de partijen te horen over de vraag of het relevant was het Hof van Justitie (hierna: „Hof”) te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van artikel 13 van verordening (EG) nr. 2100/94 inzake het communautaire kwekersrecht.

2. [De partijen] [OMISSIS] hebben de opmerkingen gemaakt die zij passend achten.

3. [OMISSIS]

IN RECHTE

TEN EERSTE.- Teneinde de betekenis van de prejudiciële vragen te begrijpen kunnen de relevantste feiten als volgt worden samengevat:

Verweerder, [REDACTED] is eigenaar van twee percelen in de gemeente Villamarxant (Valencia), waarop hij in de lente van 2005 en 2006 respectievelijk 351 en 998 planten van het Nadorcott-ras heeft geplant. **[Or. 5]**

[REDACTED] had deze planten in 2005 gekocht in een kwekerij, nadat het kwekersrecht voor het plantenras was aangevraagd, maar voordat de verlening ervan rechtskracht had gekregen na publicatie op 15 februari 2006 van de verwerping van het beroep bij de kamer van beroep van het Bureau.

Nadorcott Protection S.A.R.L. had de verlening van het kwekersrecht voor dit plantenras (Nadorcott) aangevraagd bij het Communautair Bureau voor plantenrassen. De aanvraag werd op 22 februari 1996 bekendgemaakt.

Het kwekersrecht voor dit ras is weliswaar op 4 oktober 2004 verleend, maar ten gevolge van de schorsende werking van het beroep bij de kamer van beroep van het Bureau, heeft deze verlening pas rechtskracht gekregen bij de publicatie van de verwerping van het beroep op 15 februari 2006.

TEN TWEEDE.- De door verzoekster ingestelde vorderingen zijn gebaseerd op de rechten die zij ontleent aan de aanvraag voor en de registratie van het Nadorcott-plantenras bij het Europees Bureau.

De registratie van dit ras verleent de houder en in voorkomend geval de licentiehouders een aantal exclusieve rechten volgens de voorwaarden die in de artikelen 13 en volgende van verordening (EG) nr. 2100/94 van 27 juli 1994 zijn bepaald.

Deze exclusieve rechten komen tot uiting in een *ius prohibendi* en in een reeks rechtsvorderingen in geval van een inbreuk (artikel 94). Tegelijkertijd heeft de houder of de licentiehouders ervan vanaf de bekendmaking van de registratieaanvraag tot de verlening van het kwekersrecht ook het recht om een passende vergoeding te eisen van eenieder die „een handeling verricht die hem na die tijd uit hoofde van het communautaire kwekersrecht verboden zou zijn” (artikel 95).

Voor het geval de Tribunal Supremo van oordeel is dat de niet-terugeisbaarheid in de zin van artikel 85 van het wetboek van koophandel van toepassing is op de eigendom van de planten of op de bomen die in de kwekerij zijn aangekocht, maar

[dat] die niet verhindert dat de houder van de rechten op het plantenras de rechten uitoefent die de erkenning van zijn ras hem overeenkomstig verordening (EG) nr. 2100/94 verleent, ook ten aanzien van de landbouwer die de planten heeft gekocht vooraleer de verlening van het kwekersrecht voor het plantenras uitwerking heeft en met betrekking tot het [Or. 6] oogstmateriaal, heeft hij twijfels over de uitlegging van artikel 13 van verordening (EG) nr. 2100/97.

TEN DERDE.- Op grond van artikel 94 van verordening (EG) nr. 2100/94 beschikt de houder van een door het Communautair Bureau beschermd plantenras vanaf het moment van de erkenning van dat ras over een aantal op latere inbreuken gebaseerde rechtsovereenkomsten, die in hoofdzaak bestaan in vorderingen tot beëindiging van de inbreukmakende handelingen en tot vergoeding van de geleden schade.

Tegelijkertijd kan de houder van een communautair kwekersrecht op grond van artikel 95 van verordening (EG) nr. 2100/94, wat betreft handelingen die zijn verricht voordat het communautaire kwekersrecht is verleend, „van eenieder die in de tijd tussen de bekendmaking van de aanvraag tot het communautaire kwekersrecht en de verlening daarvan een handeling verricht die hem na die tijd uit hoofde van het communautaire kwekersrecht verboden zou zijn, een passende vergoeding eisen”.

Aldus wordt een onderscheid gemaakt tussen de vorderingen die zijn gebaseerd op inbreuken in eigenlijke zin[OMISSIS], die worden ingesteld met betrekking tot inbreukmakende handelingen die zijn verricht nadat het kwekersrecht is verleend, en de voorlopige bescherming met betrekking tot handelingen die vóór die verlening zijn verricht.

Wat betreft de eerste vorderingen, die zijn gebaseerd op inbreukmakende handelingen die zijn verricht nadat een communautair kwekersrecht is verleend, maakt op grond van artikel 94, lid 1, onder a), van verordening (EG) nr. 2100/94 eenieder die „zonder daartoe gerechtigd te zijn, met betrekking tot een ras waarvoor een communautair kwekersrecht is verleend, een van de in artikel 13, lid 2, genoemde handelingen verricht” een inbreuk op deze rechten.

Artikel 13, lid 2, van verordening (EG) nr. 2100/94 vereist de toestemming van de houder van een communautair kwekersrecht voor handelingen die bestaan in het voortbrengen of vermenigvuldigen van dat ras, het conditioneren ten behoeve van de vermeerdering ervan, het te koop aanbieden, het verkopen of op andere wijze in de handel brengen, het uitvoeren uit de EU of het invoeren in de EU, of het louter opslaan met het oog op de hierboven genoemde handelingen. De tekst van de bepaling luidt:

„2 Onverminderd het bepaalde in de artikelen 15 en 16, is de toestemming van de houder vereist voor de volgende handelingen met betrekking tot componenten, of oogstmateriaal van het [Or. 7] beschermde ras, welke componenten of oogstmateriaal hierna alle ‚materiaal’ worden genoemd:

- a) voortbrengen of vermenigvuldigen (vermeerdering),
- b) het conditioneren ten behoeve van de vermeerdering,
- c) te koop aanbieden,
- d) verkopen of op andere wijze in de handel brengen,
- e) uitvoeren uit de Gemeenschap,
- f) invoeren in de Gemeenschap,
- g) opslaan voor een van de hierboven onder a) tot en met f) genoemde doeleinden”.

Op grond van artikel 13, lid 3, van verordening (EG) nr. 2100/94 kan de in lid 2 bedoelde bescherming worden uitgebreid tot oogstmateriaal, voor zover twee voorwaarden zijn vervuld: dat het werd verkregen door het ongeoorloofde gebruik van componenten van het beschermde ras; en dat de houder geen redelijke mogelijkheid heeft gehad om zijn recht met betrekking tot genoemde componenten uit te oefenen. De tekst van de bepaling luidt:

„3 Lid 2 is voor oogstmateriaal slechts van toepassing indien dit werd verkregen door het ongeoorloofde gebruik van componenten van het beschermde ras, tenzij de houder een redelijke mogelijkheid gehad heeft om zijn recht met betrekking tot genoemde componenten uit te oefenen”.

TEN VIERDE.- Bij toepassing van deze regels op de onderhavige zaak rijzen voor de Tribunal Supremo een aantal twijfels over de uitlegging van artikel 13.

De eerste twijfel betreft de situatie waarin de landbouwer de plant van een plantenras heeft gekocht van een plantenkwekerij (vestiging van een derde) op een moment waarop de erkenning en bescherming door het Europees Bureau nog hangende was en hij deze geplant heeft vooraleer de verlening van het kwekersrecht voor dat ras uitwerking had. In die situatie rijst de vraag of ten behoeve van de toepassing van het *ius prohibendi* van lid 2 op de latere activiteit van de landbouwer – die bestaat in het binnenhalen van de opeenvolgende oogsten van de bomen –[OMISSIS] moet worden voldaan aan de vereisten van artikel 13, lid 3, aangezien het oogstmateriaal betreft, dan wel of deze oogstactiviteit integendeel moet worden beschouwd als handeling die bestaat in het voortbrengen of vermenigvuldigen van het ras, dat leidt tot het „oogstmateriaal”, zodat de vereisten van artikel 13, lid 3, betrekking hebben op de overige gedragingen, in essentie op verrichtingen [**Or. 8**] die verband houden met of gericht zijn op de verkoop en het in de handel brengen van de geogste vruchten.

Dit wil zeggen dat de Tribunal Supremo twijfels heeft over welke gedragingen met betrekking tot het „oogstmateriaal” alleen onder de cascadebeschermingsregeling van artikel 13, lid 3 vallen, waarvoor twee vereisten

moeten zijn vervuld: dat het oogstmateriaal werd verkregen door het ongeoorloofde gebruik van componenten van het beschermde ras en dat de houder geen redelijke mogelijkheid heeft gehad om zijn recht met betrekking tot genoemde componenten uit te oefenen. Hij vraagt zich af of het daarbij gaat om de gedragingen zijn die worden verricht nadat de oogst, namelijk de vruchten van de bomen, is verkregen, zoals het opslaan ervan en in ruimere zin het in de handel brengen ervan, dan wel of het ook die van het oogsten zelf (plukken van de vruchten) en de conditioneringswerken met betrekking tot de bomen betreft.

En voor zover wordt aangenomen dat in die omstandigheden (aankoop en aanplanting vóór de verlening van het kwekersrecht voor het plantenras) de activiteit van de landbouwer die bestaat in het oogsten van de vruchten van de bomen (oogstmateriaal) alleen onder de cascadebeschermingsregeling valt als bedoeld in artikel 13, lid 3, van verordening (EG) nr. 2100/94, vraagt de Tribunal Supremo zich af of het om te voldoen aan de eerste voorwaarde (dat het oogstmateriaal werd verkregen door het ongeoorloofde gebruik van componenten van het beschermde ras) vereist is dat de planten zijn gekocht nadat het communautaire kwekersrecht aan de houder is verleend, dan wel of het volstaat dat hij op dat ogenblik de voorlopige bescherming genoot, aangezien de planten werden gekocht in het tijdvak tussen de bekendmaking van de aanvraag en het ogenblik waarop de verlening van het kwekersrecht voor het plantenras uitwerking kreeg.

TEN VIJFDE De uitkomst van de prejudiciële vragen heeft gevolgen voor de oplossing van het geding. **[Or. 9]**

DICTUM

DE KAMER BESLIST:

Gelet op het voorgaande beslist de kamer het Hof te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

- 1) Indien de landbouwer een aantal planten van een plantenras heeft gekocht van een plantenkwekerij (vestiging van een derde) en deze heeft geplant voordat de verlening van het kwekersrecht voor dat ras uitwerking had, moet dan voor de toepassing van het ius prohibendi van artikel 13, lid 2, van verordening (EG) nr. 2100/94 op de latere activiteit van de landbouwer – die bestaat in het binnenhalen van de opeenvolgende oogsten van de bomen – worden voldaan aan de vereisten van lid 3 van dat artikel, aangezien het oogstmateriaal betreft? Of moet deze oogstactiviteit worden beschouwd als het voortbrengen of vermenigvuldigen van het ras – dat leidt tot het „oogstmateriaal” – dat door de houder van het kwekersrecht voor het plantenras kan worden verboden zonder dat moet zijn voldaan aan de vereisten van lid 3?
- 2) Is een uitlegging volgens welke de cascadebeschermingsregeling betrekking heeft op alle in lid 2 vermelde gedragingen die het „oogstmateriaal”

betreffen, met inbegrip van het oogsten zelf, dan wel alleen op gedragingen die zijn verricht nadat dat oogstmateriaal is voortgebracht, zoals het opslaan of het in de handel brengen ervan, verenigbaar met artikel 13, lid 3, van verordening (EG) nr. 2100/94?

- 3) Wanneer de cascaderегeling tot uitbreiding van de bescherming op grond van artikel 13, lid 3, van verordening (EG) nr. 2100/94 wordt toegepast op „oogstmateriaal”, is dan voor de vervulling van de eerste voorwaarde vereist dat de planten zijn gekocht nadat het communautaire kwekersrecht voor het plantenras aan de houder is verleend of **[Or. 10]** volstaat het dat hij op dat ogenblik voorlopige bescherming genoot, aangezien de planten werden gekocht in het tijdvak tussen de bekendmaking van de aanvraag en het ogenblik waarop de verlening van het kwekersrecht voor het plantenras uitwerking kreeg?

[OMISSIS]

Deze beslissing is onherroepelijk en er kan geen rechtsmiddel tegen worden ingesteld.

[OMISSIS] [slotformules en handtekeningen] **[Or. 11]**